

Compiling a Structural Model for Predicting Love Trauma Syndrome in University Students Based on Primary Maladaptive Schemas with the Mediation of Emotion Regulation Cognitive Strategies

Yousefi N¹, *Zargham Hajebi M², Tabraei R²

Author Address

1. PhD Student in Counseling, Department of Psychology, Ghom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran;

2. Department of Psychology, Ghom Branch, Islamic Azad University, Ghom, Iran.

*Corresponding Author E-mail: zarghamhajebi@qom-iaua.ac.ir

Received: 2023 August 6; Accepted: 2023 October 23

Abstract

Background & Objective: Facing emotional failure is associated with high levels of anxiety, depression, grief, physical symptoms, vulnerability, and experiencing negative emotions. The best prevention and coping method is to identify the factors related to it. Based on the review of the theoretical foundations and research literature, the two variables of primary maladaptive schemas and the cognitive regulation of emotion can affect the symptoms of love trauma in students. Considering that the cognitive regulation of emotion is also affected by the primary maladaptive schemas, the current research aims to complete the previous study and investigate more deeply and more complexly, with the aim of testing and explaining a model for predicting love trauma symptoms of students based on primary maladaptive schemas with the mediation of emotion–regulation cognitive strategies.

Methods: This research was a descriptive–analytical correlational study. The statistical population comprised Islamic Azad University of Tehran, Tehran City, Iran, with Love Trauma Syndrome in the academic year of 2022–2023. Among them, 206 people were selected using the available sampling method. To collect the data, the Emotional Regulation Questionnaire (Garnefski and Karaj, 2006), the short form of the Yang Schema Questionnaire (1999), and the Love Trauma Syndrome Questionnaire (Ross, 1999) were used. The inclusion criteria were as follows: obtaining at least 20 (the cutoff point) from the Love Trauma Syndrome Questionnaire, passed at least two months from love trauma, aged 19 to 40 years, without any diseases or mental disorders, not being in new emotional relationship, not under treatment, and no addiction or drug abuse. The exclusion criterion was the non–cooperation of participants.

The structural equation modeling method and SPSS25 and AMOS25 software were used to analyze the research data. The level of significance in this research was considered 0.05.

Results: The results showed that the direct effect of the dimensions of abandonment schema ($\beta=0.11$, $p=0.001$), approval seeking ($\beta=0.15$, $p=0.001$), and emotional inhibition ($\beta=0.17$, $p=0.001$) were significant on the Love Trauma variable. However, the effect of trapped schema ($\beta=-0.48$, $p=0.060$) and restraint ($\beta=0.44$, $p=0.116$) were not significant. Abandonment schemas ($\beta=-0.20$, $p=0.001$), approval seeking ($\beta=-0.40$, $p=0.001$), and emotional inhibition ($\beta=-0.21$, $p=0.001$) had a significant effect on the adaptive strategy of emotion regulation. However, the impact of trapped schemas ($\beta=-0.19$, $p=0.590$) and restraint ($\beta=0.20$, $p=0.572$) was not significant. Also, schemas of abandonment ($\beta=0.28$, $p=0.001$), approval seeking ($\beta=0.18$, $p=0.001$), and emotional inhibition ($\beta=0.24$, $p=0.001$) on compromise strategy were significant. The results of emotion regulation had a significant effect, but the effects of trapped schemas ($\beta=-0.67$, $p=0.098$) and self–control ($\beta=0.55$, $p=0.175$) were not significant. Also, the indirect effect of abandonment ($\beta=0.14$, $p=0.001$), approval seeking ($\beta=0.20$, $p=0.001$), and emotional inhibition ($\beta=0.14$, $p=0.001$) on love trauma were significant. However, the indirect effects of trapped schema ($\beta=-0.063$, $p=0.503$) and restraint ($\beta=0.034$, $p=0.66$) were not significant. The fit indices showed a good fit for the model (IFI=0.99, GFI=0.99, CFI=0.99, RMSEA=0.17).

Conclusion: The present study showed that the schemas of abandonment, confirmation seeking, and emotional inhibition, as well as cognitive regulation of emotion, have a significant effect on students' love failure. Therefore, the role of these variables should be considered in designing interventions and treatment programs or in holding treatment courses for people with love failure experience.

Keywords: Love trauma syndrome, Primary maladaptive schemas, Cognitive strategies of emotion regulation.

تبیین مدل ساختاری برای پیش‌بینی نشانگان ضربه عشق در دانشجویان براساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با میانجیگری راهبردهای شناختی تنظیم هیجان

نیاز یوسفی^۱، *مجید ضرغام حاجبی^۲، رامین تبراوی^۲

توضیحات نویسندگان

۱. دانشجوی دکتری مشاوره، گروه مشاوره، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران؛
 ۲. گروه روان‌شناسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.
 *رابطه‌نامه نویسنده مسئول: zarghamhajebi@qom-iau.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۵ مرداد ۱۴۰۲؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲ آبان

چکیده

زمینه و هدف: مواجهه با شکست عاطفی، سطوح بالایی از اضطراب، افسردگی، سوگ، نشانه‌های جسمانی، آسیب‌پذیری و تجربه احساس‌های منفی را به همراه دارد. بهترین روش پیشگیری و مقابله در این زمینه، شناسایی عوامل مرتبط با آن است. پژوهش حاضر با هدف تبیین مدل ساختاری برای پیش‌بینی نشانگان ضربه عشق در دانشجویان براساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با میانجیگری راهبردهای شناختی تنظیم هیجان انجام شد.

روش بررسی: این پژوهش توصیفی-تحلیلی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش را دانشجویان دانشگاه‌های آزاد اسلامی شهر تهران دارای نشانگان ضربه عشق در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۲۰۲ تشکیل دادند. از بین آن‌ها ۲۰۶ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه تنظیم شناختی هیجان (گارفنسکی و کرایچ، ۲۰۰۶) و فرم کوتاه پرسش‌نامه طرح‌واره‌های یانگ (یانگ و براون، ۱۹۹۸) و پرسش‌نامه نشانگان ضربه عشق راس (راس، ۲۰۰۷) استفاده شد. برای تحلیل داده‌های پژوهش، روش مدل‌سازی معادلات ساختاری و دو نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۵ و AMOS نسخه ۲۵ به کار رفت. سطح معناداری در این پژوهش ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد، اثرات مستقیم ابعاد طرح‌واره‌های رهاشدگی ($\beta = ۰/۱۱$ و $p = ۰/۰۰۱$) و تأییدطلبی ($\beta = ۰/۱۵$ و $p = ۰/۰۰۱$) و بازداری هیجانی ($\beta = ۰/۱۷$ و $p = ۰/۰۰۱$) بر متغیر ضربه عشق معنادار است؛ ولی اثرات طرح‌واره‌های گرفتار و خویش‌داری معنادار نیست. نتایج مشخص کرد، طرح‌واره‌های رهاشدگی ($\beta = -۰/۲۰$ و $p = ۰/۰۰۱$) و تأییدطلبی ($\beta = -۰/۴۰$ و $p = ۰/۰۰۱$) و بازداری هیجانی ($\beta = -۰/۲۱$ و $p = ۰/۰۰۱$) بر راهبرد انطباقی تنظیم هیجان اثر معناداری دارند؛ ولی اثرات طرح‌واره‌های گرفتار و خویش‌داری معنادار نیست؛ به علاوه طرح‌واره‌های رهاشدگی ($\beta = ۰/۲۸$ و $p = ۰/۰۰۱$) و تأییدطلبی ($\beta = ۰/۱۸$ و $p = ۰/۰۰۱$) و بازداری هیجانی ($\beta = ۰/۲۴$ و $p = ۰/۰۰۱$) بر راهبرد سازش‌ناپایه تنظیم هیجان اثر معناداری دارند؛ ولی تأثیرات طرح‌واره‌های گرفتار و خویش‌داری معنادار نیست؛ همچنین اثرات غیرمستقیم طرح‌واره‌های رهاشدگی ($\beta = ۰/۱۴$ و $p = ۰/۰۰۱$) و تأییدطلبی ($\beta = ۰/۲۰$ و $p = ۰/۰۰۱$) و بازداری هیجانی ($\beta = ۰/۱۴$ و $p = ۰/۰۰۱$) بر ضربه عشق معنادار است؛ اما اثرهای غیرمستقیم طرح‌واره‌های گرفتار و خویش‌داری معنادار نیست. شاخص‌های برازش ($RMSEA = ۰/۱۷$ ، $CFI = ۰/۹۹$ ، $GFI = ۰/۹۹$ ، $IFI = ۰/۹۹$) همگی در سطح مناسبی قرار داشتند.

نتیجه‌گیری: براساس یافته‌های پژوهش نتیجه‌گیری می‌شود، طرح‌واره‌های رهاشدگی، تأییدطلبی، بازداری هیجانی و همچنین راهبردهای شناختی تنظیم هیجان تأثیر معنادار و مهمی در شکست عشقی دانشجویان دارند.

کلیدواژه‌ها: نشانگان ضربه عشق، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، راهبردهای شناختی تنظیم هیجان.

طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه همبستگی معنادار وجود دارد؛ به‌شکلی که به‌کارگیری طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، باعث کاهش استفاده از راهبردهای مناسب هیجان می‌شود (۱۳).

همان‌طور که روابط عاشقانه به‌عنوان تلاشی چالش‌برانگیز، در جهت رسیدن به اهداف مطلوب و اصلی زندگی تلقی می‌شود، خاتمه آن نیز می‌تواند زیان‌بار و از لحاظ عاطفی آزاردهنده باشد (۱۴). مواجهه با شکست عاطفی، سطوح بالایی از اضطراب، افسردگی، سوگ، نشانه‌های جسمانی، آسیب‌پذیری و تجربه احساس‌های منفی را به‌همراه دارد و بهترین روش پیشگیری و مقابله در این زمینه، شناسایی عوامل مرتبط با آن است (۱۵). از طرفی، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی با توجه به رایج‌بودن تجربه شکست عشقی در بین دانشجویان و ارتباط مستقیم دانشگاه به‌منزله نهادی دولتی با این قشر، می‌توانند نقش مهمی در بهداشت و سلامت روان دانشجویان داشته باشند. دانشگاه می‌تواند این نقش را از طریق برگزاری کلاس‌ها و دوره‌های آموزشی برای دانشجویان در زمینه روابط عاطفی با جنس مخالف و نیز شناسایی افراد آسیب‌پذیر در مقابل تجارت شکست عاطفی ایفا نماید. اثربخشی این برنامه‌ها، مستلزم شناخت و آگاهی دقیق از عوامل تأثیرگذار بر تجربه شکست عشقی در دانشجویان است. براساس بررسی مبانی نظری و ادبیات پژوهش این احتمال وجود دارد که دو متغیر طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و تنظیم شناختی هیجان از عوامل تأثیرگذار بر نشانگان ضربه عشق دانشجویان باشند. با توجه به اینکه تنظیم شناختی هیجان از طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه تأثیر می‌پذیرد، پژوهش حاضر در راستای تکمیل پژوهش‌های پیشین و بررسی عمیق‌تر و پیچیده‌تر، با هدف آزمون و تبیین مدل ساختاری برای پیش‌بینی نشانگان ضربه عشق دانشجویان براساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با میانجیگری راهبردهای شناختی تنظیم هیجان انجام شد.

۲ روش بررسی

روش این پژوهش توصیفی-تحلیلی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش را تمامی دانشجویان دانشگاه‌های آزاد اسلامی شهر تهران (واحد علوم و تحقیقات تهران، واحد تهران جنوب، واحد تهران شرق، واحد تهران شمال، واحد تهران غرب، واحد تهران مرکزی)، از مقطع کارشناسی تا دکتری دارای نشانگان ضربه عشق، تشکیل دادند. به‌منظور انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری دردسترس^{۱۱} استفاده شد تا محقق بتواند از بین دانشجویان با تجربه شکست عشقی و دارای معیارهای ورود به پژوهش، انتخاب انجام دهد. حجم نمونه تحقیق براساس قاعده پیشنهادی پژوهشگران حوزه مدل‌سازی معادلات ساختاری مبنی بر آن بود که تعداد نمونه باید حداقل ۱۵ تا ۲۰ برابر تعداد متغیرهای مشاهده‌شده باشد (۱۶). در مدل مفهومی (شکل ۱) هشت متغیر مشاهده‌شده وجود داشت؛ بنابراین با توجه به قاعده حجم نمونه، حداقل به ۱۶۰ نمونه نیاز بود. در مطالعه حاضر با توجه به ریزش

نشانگان ضربه عشق^۱ اولین بار توسط راس مطرح شد. این نشانگان مجموعه‌ای از نشانه‌ها است که بعد از پایان یافتن رابطه عاطفی در افراد شکل می‌گیرد و عملکرد افراد را در زمینه‌های مختلف مانند تحصیلی و اجتماعی و شغلی مختل می‌کند، واکنش‌های غیرمنطقی در پی دارد و زمان نسبتاً زیادی این علائم پایدار می‌ماند (۱). نشانگان ضربه عشق چهار نشانه اصلی دارد که عبارت است از: برانگیختگی^۲؛ اجتناب^۳؛ یادآوری خودآیند^۴؛ بی‌تفاوتی هیجانی^۵ (۲).

قطع شدن رابطه عاشقانه غالباً به‌طور ناگهانی رخ نمی‌دهد. از عوامل مؤثر در پایان یافتن یا فروپاشی رابطه عشقی می‌توان به طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه^۶ اشاره کرد (۳-۵). باورها و طرح‌واره‌های برآمده از طرح‌واره‌ها، همچون چهارچوبی برای پردازش اطلاعات استفاده می‌شوند و تعیین‌کننده واکنش‌های هیجانی افراد به شرایط زندگی و روابط بین‌فردی هستند (۶). طرح‌واره‌های منفی، ارزیابی افراد را از موقعیت‌های فشارزا تحت تأثیر قرار می‌دهند و از توانایی آن‌ها برای مواجهه با مشکلات می‌کاهند. در این باره به‌نظر می‌رسد، حضور طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، به آسیب‌پذیری فرد در مقابل انواع مختلف مشکلات روان‌شناختی منجر می‌شود؛ بدین طریق مانعی برای رضایت از زندگی زناشویی خواهد بود (۷)؛ بنابراین می‌توان این پیش‌فرض را بیان کرد که چون طرح‌واره‌های ناسازگار، ناکارآمد هستند ناخشنودی از روابط را در افراد به‌دنبال دارند و زمینه را برای شکست عاطفی فراهم می‌کنند.

متغیر دیگر تأثیرگذار بر نشانگان ضربه عشق، تنظیم شناختی هیجان^۷ است (۳، ۸). ارتباطات، الگویی عظیمی از هیجان‌ات را به‌وجود می‌آورد و این تنظیم هیجان را به‌عنوان نیازی مهم برای روابط عاشقانه مطرح می‌کند (۹). از آنجا که ضربه عشقی، تجربه‌ای ذهنی و مختص فرد است، در هنگام بررسی آن باید به‌معنای آن رویداد و پیامدهای روان‌شناختی و هیجانی آن توجه کرد (۱). بدیهی است ارزیابی فرد از ضربه عشق و نیز تمرکز وی بر جنبه‌های آن، بر این فرایند تأثیر می‌گذارد. تفاوت‌های فردی در واکنش به شکست عشقی ریشه در تفسیر شناختی افراد از موقعیت دارد که سبب ایجاد پاسخ‌های هیجانی متفاوت می‌شود (۱۰). در ارزیابی مجدد مثبت^۸ فرد به این رویداد هیجانی به‌گونه‌ای می‌نگرد که سبب کاهش در شدت آن شود و در تمرکز مجدد مثبت^۹، به‌جای توجه به جنبه‌های منفی، به جنبه‌های مثبت آن می‌پردازد؛ به‌گونه‌ای که در بعضی مواقع، تجربه قطع رابطه می‌تواند فرصتی برای یافتن قدرت درونی و معنای زندگی باشد (۱۱)؛ بنابراین می‌توان این احتمال را مطرح کرد که تنظیم شناختی هیجان بر نشانگان ضربه عشق افراد تأثیرگذار است. از طرفی، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در بدکاری تنظیم هیجان^{۱۱}، نقش بسیار مهمی دارند؛ چراکه این طرح‌واره‌ها شرایط را برای استفاده از راهبردهای ناسازگار تنظیم هیجان ایجاد می‌کنند (۱۲). پژوهشی نشان داد، بین راهبردهای غیرانطباقی و

7. Cognitive Emotion Regulation (CER)

8. Positive Reappraisal

9. Positive Refocusing

10. Dysregulation In Emotion Regulation

11. Convenience Sampling

1. Love Trauma Syndrom

2. Arousal

3. Avoidance

4. Automatic Numbering

5. Emotional Anaesthesia

6. Early Maladaptive Schemas

براون، ۱۹۹۸): این ابزار توسط یانگ و براون در سال ۱۹۹۸ به منظور اندازه‌گیری طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه ساخته شد (۱۹). یانگ این پرسش‌نامه را از روی فرم پرسش‌نامه اصلی (فرم ۲۰۵ سؤالی) طراحی کرد و ۷۵ سؤال شش‌گزینه‌ای دارد. طریقه نمره‌گذاری براساس طیف لیکرت شش‌گزینه‌ای، از کاملاً غلط=۱ تا کاملاً درست=۶ است. نمره ۷۵ نشان‌دهنده کمترین میزان طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و نمره ۴۵۰ بیانگر بیشترین سطح از طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه است. شکل کوتاه پرسش‌نامه طرح‌واره‌ها (YSQ-SF) برای اندازه‌گیری پانزده طرح‌واره ناسازگار اولیه براساس فرم اصلی ساخته شد. در پژوهش حاضر نمره آزمودنی‌ها در پنج خرده‌مقیاس (طرح‌واره‌های ره‌اشدگی/بی‌ثباتی^۴، گرفتار/خود تحویل نیافته^۵، خویش‌نوازی/انضباط ناکافی^۶، تأییدطلبی^۷، بازداری هیجانی^۸) تحلیل شد. در پژوهش اشمیت و همکاران به عنوان اولین مطالعه، ویژگی‌های روان‌سنجی این طرح‌واره‌ها هدف بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد، ضریب آلفای کرونباخ در جمعیت غیربالینی برای زیرمجموعه‌های پرسش‌نامه بین ۰/۸۲ تا ۰/۸۵ است (۲۰). اشمیت و همکاران ادعا کردند، پرسش‌نامه طرح‌واره یانگ معتبر است و با پیرشانی^۹ اندازه‌گیری شده از طریق شاخص کلی شدت علائم بیماری^{۱۰} ($r=0.67, p>0.001$) و نیز با زیرمقیاس افسردگی از سیاهه بازنگری شده نودگویه‌ای نشانه‌های روانی^{۱۱} همبستگی دارد ($r=0.63, p>0.001$): همچنین به‌طور کلی، مدل طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه نسبت درخور توجهی از واریانس (۵۵ درصد) را به‌خود اختصاص می‌دهد؛ بنابراین، از روایی کافی برخوردار است (۲۰). در پژوهش قهاری و همکاران شاخصه‌های روان‌سنجی این ابزار در جامعه ایرانی (عادی و بالینی) بررسی شد. ضریب آلفای کرونباخ در زیرمقیاس‌ها بین ۰/۷۶ تا ۰/۹۰ و برای کل مقیاس ۰/۹۶ به‌دست آمد. همبستگی‌های مجموعه سؤالات بیشتر از ۰/۴ و تأییدکننده آن بود که اکثر خرده‌مقیاس‌ها از همسانی درونی رضایت‌بخشی برخوردار است. همچنین یافته‌های مربوط به تحلیل عامل تأییدی ($X^2=728.0/2$ ، $df=2595$ ، $GFI=0.69$ ، $RMSEA=0.06$)، برازش مدل مفهومی با داده‌های تجربی به‌دست‌آمده در جامعه ایرانی را نشان داد و همه زیرمقیاس‌ها از بار عاملی مطلوبی برخوردار بودند (۲۱).

– پرسش‌نامه نشانگان ضربه عشق راس (LTI) (راس، ۲۰۰۷): این پرسش‌نامه در سال ۲۰۰۷ توسط راس برای اندازه‌گیری شدت عشق طراحی شد. پرسش‌نامه نشانگان ضربه عشق راس از ده سؤال چهارگزینه‌ای تشکیل شده است. سؤالات این ابزار از میزان آشفتگی‌های هیجانی، شناختی، جسمی و رفتاری، ارزیابی کلی انجام می‌دهد. شیوه نمره‌گذاری پرسش‌نامه از صفر تا سه و براساس گزینه انتخابی فرد و نیز سطح بهنجاری فرد است. حداقل نمره افراد در پرسش‌نامه صفر و حداکثر نمره ۳۰ است. نمره بین ۲۰ تا ۳۰ به معنای نشانگان ضربه عشق شدید است که بر عملکردهای اجتماعی،

احتمالی پرسش‌نامه‌ها، در گام اول ۳۴۴ نفر به پرسش‌نامه‌ها پاسخ دادند و پس از حذف پرسش‌نامه‌های ناقص و نیز شرکت‌کنندگان دارای نمره کمتر از ۲۰ (نمره برش پرسش‌نامه) در پرسش‌نامه نشانگان ضربه عشق راس^۱ (راس، ۲۰۰۷)، ۲۰۶ پرسش‌نامه برای تحلیل باقی ماند؛ بنابراین حجم نمونه در پژوهش حاضر برابر با ۲۰۶ نفر بود. معیارهای ورود به پژوهش عبارت بود از: کسب نمره حداقل ۲۰ (نمره برش) در پرسش‌نامه نشانگان ضربه عشق راس (راس، ۲۰۰۷)؛ سپری شدن دست‌کم دو ماه از شروع تجربه شکست عشقی؛ دامنه سنی بین ۱۹ تا ۴۰ سال؛ نداشتن هرگونه بیماری یا اختلال روانی؛ نبودن در رابطه‌ای عاطفی جدید؛ تحت درمان نبودن؛ وابستگی نداشتن به مواد مخدر یا سوءاستفاده دارویی. معیار خروج از پژوهش تمایل نداشتن شرکت‌کنندگان به ادامه همکاری بود. ابزارهای زیر در پژوهش به‌کار رفت.

– پرسش‌نامه تنظیم شناختی هیجان^۲ (CERQ) (گارفنلسکی و کرایچ، ۲۰۰۶): این پرسش‌نامه در سال ۲۰۰۶ توسط گارفنلسکی و کرایچ طراحی شد (۱۷). دارای هیجده سؤال یا ماده است و راهبردهای تنظیم شناختی هیجان‌ها را در پاسخ به حوادث تهدیدکننده و تنیدگی‌های زندگی در مقیاسی پنج‌درجه‌ای لیکرتی از هرگز=۱ تا همیشه=۵ و در نمره زیرمقیاس دیگر-سرزنشگری، خود-سرزنشگری، تمرکز بر فکر/نشخوارگری، فاجعه‌آمیزپنداری (فاجعه‌نمایی)، پذیرش، کم‌اهمیت‌شماری، تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی، تمرکز مجدد مثبت و ارزیابی مجدد مثبت اندازه‌گیری می‌کند. حداقل و حداکثر نمره در هر یک از زیرمقیاس‌ها به ترتیب ۲ و ۱۰ است. نمره بیشتر در پرسش‌نامه به معنای استفاده بیشتر فرد از آن راهبرد شناختی است. راهبرد شناختی تنظیم هیجان در این پرسش‌نامه در دو دسته کلی یعنی راهبردهای انطباقی (سازش‌یافته) و راهبردهای غیرانطباقی (سازش‌نیافته) قرار می‌گیرد. زیرمقیاس‌های مربوط به راهبردهای سازش‌یافته شامل کم‌اهمیت‌شماری، تمرکز مجدد مثبت، ارزیابی مجدد مثبت، پذیرش و تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی است. زیرمقیاس‌های دیگر-سرزنشگری، خود-سرزنشگری، فاجعه‌نمایی، تمرکز بر فکر/نشخوارگری، راهبردهای سازش‌نیافته را تشکیل می‌دهند. گارفنلسکی و کرایچ ضریب همسانی درونی هر یک از خرده‌مقیاس‌ها را در حد مطلوب و بین ۰/۷۵ تا ۰/۸۶ گزارش کردند و ضریب پایایی بازآزمایی را بین ۰/۴۸ تا ۰/۶۵ به‌دست آوردند. همچنین تحلیل عاملی وجود نوعی خرده‌مقیاس‌های تنظیم شناختی هیجان را تأیید کردند که دارای ارزش ویژه بیشتر از ۱ بودند و در مجموع توانستند ۶۸/۲ درصد از واریانس پرسش‌نامه را تبیین کنند (۱۷). در پژوهش بشارت و بزازیان روایی پرسش‌نامه در دامنه ۰/۷۳ تا ۰/۸۷ و آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های آن در دامنه ۰/۷۸ تا ۰/۹۳ گزارش شد (۱۸).

– فرم کوتاه پرسش‌نامه طرح‌واره‌های یانگ^۳ (YSQ-SF) (یانگ و

7. Approval- Seeking

8. Emotional Inhibition

9. Distress

10. General Severity Index

11. Symptom Checklist-90-R

1. Ross Love Trauma Inventory (LTI)

2. Cognitive Emotion Regulation Questionnaire (CERQ)

3. Young Schema Questionnaire-Short Form (YSQ-Sf)

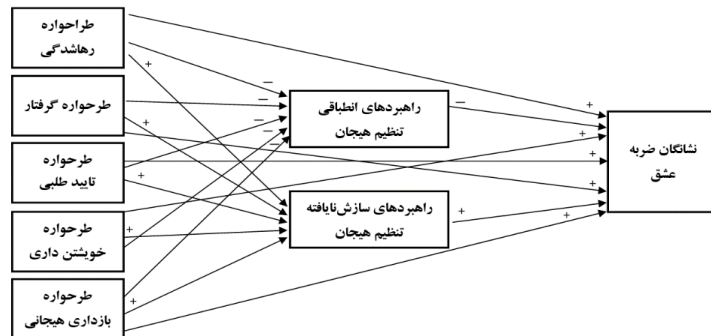
4. Abandonment/ Instability

5. Enmeshment/ Undeveloped

6. Insufficient Self-Control/ Self-Discipline

پرسش‌نامه‌ها براساس نمره برش مقیاس نشانگان ضربه عشق (نمره ۲۰) غربالگری شدند که در نهایت انتخاب ۲۰۶ پرسش‌نامه (نفر) صورت گرفت و داده‌های آن‌ها تحلیل شد. همچنین برای رعایت اصول اخلاقی پژوهشی، به تمام شرکت‌کنندگان توضیحات لازم درخصوص پژوهش و محرمانه بودن اطلاعات آنان ارائه شد. هیچ شرکت‌کننده‌ای برای شرکت در فرایند پژوهش در وضعیت اجبار نبود و هر لحظه که شرکت‌کننده‌ای تمایل به خروج از شرایط پاسخ‌گویی داشت، از ادامه فرایند خارج شد. پرسش‌نامه‌ها فاقد نام و اطلاعات خاص فردی بودند و تمام نتایج به‌صورت محرمانه و ناشناس تحلیل شد.

در شکل ۱ مدل مفهومی پژوهش ترسیم شده است. در این مدل طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه (پنج طرح‌واره ره‌اشدگی/بی‌ثباتی، گرفتار/خود تحول نیافته، خویش‌داری/انضباط ناکافی، تأییدطلبی، بازداری هیجانی) با میانجیگری متغیر راهبردهای تنظیم هیجان، نشانگان ضربه عشق را پیش‌بینی می‌کنند. در پژوهش حاضر از روش‌های آمار توصیفی مانند میانگین و انحراف استاندارد و شاخص‌های کجی^۱ و کشیدگی^۲ برای تحلیل داده‌ها و از روش مدل معادلات ساختاری برای بررسی برازش مدل استفاده شد. برای برازندگی مدل پیشنهادی، مقادیر ۰/۰۸ و کمتر برای شاخص RMSEA و مقادیر ۰/۹ و بیشتر برای شاخص‌های IFI، NNFI، GFI و CFI مدنظر قرار گرفت (۲۳). به‌منظور تحلیل داده‌های پژوهش از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۵ و AMOS نسخه ۲۵ استفاده شد. سطح معناداری در پژوهش ۰/۰۵ بود.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش به‌منظور تبیین برای پیش‌بینی نشانگان ضربه عشق در دانشجویان براساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با میانجیگری راهبردهای شناختی تنظیم هیجان

۳ یافته‌ها

دامنه سنی شرکت‌کنندگان بین ۱۹ تا ۴۰ سال و میانگین سنی برابر با ۲۵/۱۷ با انحراف معیار ۷/۲۴ سال بود که ۵۷ درصد از آن‌ها دختر و ۴۳ درصد پسر بودند. همچنین ۱۶۷ نفر از شرکت‌کنندگان دانشجوی مقطع کارشناسی و ۳۱ نفر کارشناسی‌ارشد و ۸ نفر دانشجوی مقطع دکتری بودند. جدول ۱ میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. برای آزمون رابطه بین متغیرها، ابتدا پیش‌فرض‌های آماری روش مدل‌سازی معادلات ساختاری بررسی شد. مقادیر کجی و کشیدگی

تحصیلی، شغلی و کیفیت زندگی آسیب‌های جدی خواهد داشت. نمره ۱۰ تا ۱۹ نشان‌دهنده نشانگان ضربه عشق با میزان تحمل‌شدنی‌تری است و کمک حرفه‌ای به این افراد به بهبود کیفیت زندگی آن‌ها کمک خواهد کرد. نمره بین صفر تا ۹ بیانگر نشانگان ضربه عشق مدیریت‌پذیر و با تأثیرات جزئی است. نمره برش پرسش‌نامه نشانگان ضربه عشق راس ۲۰ محاسبه شد. در پژوهش راس ضریب همسانی درونی پرسش‌نامه در گروه ۴۸ نفری از جمعیت دانشجویی برابر با ۰/۸۱ به‌دست آمد (۱). در ایران دهقانی و همکاران این ابزار را به فارسی ترجمه کردند و روی جامعه دانشجویی سنجیدند. ضریب پایایی درونی پرسش‌نامه در نمونه‌ای ۴۸ نفری از دانشجویان ۰/۸۱ به‌دست آمد (۲۲).

به‌منظور اجرای پژوهش، ابتدا پژوهشگر با مراجعه به دانشگاه‌های تعیین‌شده و در قالب مصاحبه‌ای کوتاه دانشجویانی با تجربه شکست عشقی و دارای دیگر معیارهای ورود را انتخاب کرد. سپس بعد از مطلع کردن آن‌ها از هدف پژوهش و ابراز رضایتمندی ایشان از شرکت در پژوهش، از آن‌ها خواست تا به پرسش‌نامه‌های تعیین‌شده پاسخ دهند. تعداد ۳۴۴ دانشجو به پرسش‌نامه‌ها پاسخ دادند. شایان ذکر است، پرسش‌نامه‌ها به دو شیوه (نسخه چاپی و الکترونیکی) طراحی شد که پاسخ‌گو مختار بود از بین این دو روش یکی را انتخاب کند. در ادامه ۱۳۸ نفر به نسخه‌های چاپی و ۲۰۶ نفر به نسخه الکترونیکی پرسش‌نامه‌ها (در مجموع ۳۴۴ نفر) پاسخ دادند که بعد از حذف پرسش‌نامه‌های ناقص، ۳۱۸ پرسش‌نامه باقی ماند. سپس این

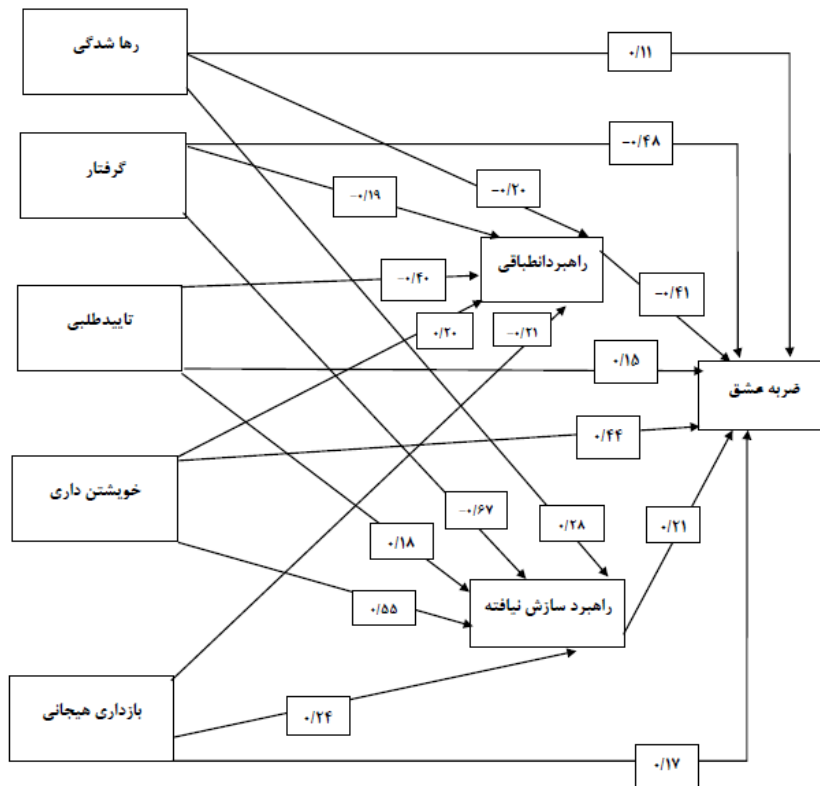
۳. Durbin Watson Test

۱. Skewness
۲. Kurtosis

آماره تحمل^۱ و تورم واریانس^۲ بررسی شد. مقادیرهای مربوط به پیش‌بین وجود ندارد. نتایج بررسی پیش‌فرض‌ها مشخص کرد، می‌توان هم‌خطی هیچ‌یک از متغیرها نزدیک مقادیرهای بحرانی (بین ۱/۵ تا ۲/۵) نبود؛ بنابراین می‌توان گفت هم‌خطی در بین متغیرهای مربوط به اجرا و برازش مدل ارائه شده است.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر	کجی	کشیدگی
رهاشدگی	۷۴/۵۵	۶/۴۹	۶۰	۸۵	-۰/۵۱۳	-۰/۳۶۷
گرفتار	۷۲/۲۳	۶/۱۷	۶۵	۸۳	۰/۴۰۲	-۱/۴۱
تأییدطلبی	۷۳/۴۱	۶/۲۹	۶۰	۸۳	-۰/۶۴۰	-۰/۳۲۴
خویش‌داری	۷۲/۲۷	۶/۲۱	۶۵	۸۳	۰/۳۸۱	-۱/۴۶
بازداری هیجانی	۷۲	۶/۶۹	۶۰	۸۳	-۰/۳۴۲	-۱/۱۲
راهبرد انطباقی	۲۸/۵۵	۴/۳۲	۲۲	۳۸	۰/۳۷۳	-۰/۷۶۳
راهبرد سازش‌نیافته	۳۶/۰۳	۴/۰۱	۲۶	۴۰	-۰/۷۲۸	۰/۱۸۵
ضربه عشق	۲۳/۶۵	۳/۰۴	۱۷	۲۸	-۰/۶۸۵	-۰/۲۲۸

شکل ۲. مدل علی پژوهش در قالب استاندارد (β)

براساس داده‌های گزارش شده در جدول ۲ شاخص ریشه دوم میانگین و NNFI درمقایسه با مدل اولیه افزایش یافتند و بیشتر از ملاک مدنظر مربعات خطای برآورد (RMSEA) برابر با ۰/۱۷ بود که از میزان ملاک (۰/۰۸) بزرگ‌تر است. همچنین شاخص‌های GFI، CFI، IFI

و NNFI درمقایسه با مدل اولیه افزایش یافتند و بیشتر از ملاک مدنظر مربعات خطای برآورد (RMSEA) برابر با ۰/۱۷ بود که از میزان ملاک (۰/۰۸) بزرگ‌تر است. همچنین شاخص‌های GFI، CFI، IFI

بودند. باتوجه به شاخص‌های برازش به دست آمده می‌توان نتیجه گرفت، مدل از برازش خوبی برخوردار است.

جدول ۲. شاخص‌های برازش مدل

شاخص برازش	CFI	IFI	GFI	CMIN	RMSEA
مقدار مشاهده شده	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۹۹	۷/۷۲	۰/۱۷

². Variance Inflation

¹. Tolerance

جدول ۳ برآورد ضرایب مسیر و ضرایب استاندارد آن‌ها را نشان می‌دهد. نتایج حاصل بیانگر آن بود که از بین مسیرهای به‌دست‌آمده در مدل، مسیر متغیرهای پیش‌بین طرح‌واره‌های گرفتار و خویشتن‌داری بر

متغیرهای راهبردهای تنظیم هیجان و ضریب عشق معنادار نیست و سایر مسیرها معنادار است.

جدول ۳. برآورد ضرایب استاندارد شده اثرات مستقیم و معناداری آن‌ها

متغیر	برآورد	خطای معیار	ضریب استاندارد	مقدار احتمال
رهاشدگی	←	انطباقی	۰/۱۳	<۰/۰۰۱
گرفتار	←	انطباقی	۰/۱۳	۰/۵۹۰
تأییدطلبی	←	انطباقی	۰/۲۸	<۰/۰۰۱
خویشتن‌داری	←	انطباقی	۰/۱۴	۰/۵۷۲
بازداری هیجانی	←	انطباقی	۰/۱۴	<۰/۰۰۱
رهاشدگی	←	سازش‌نیافته	۰/۱۷	<۰/۰۰۱
گرفتار	←	سازش‌نیافته	۰/۴۳	۰/۹۸
تأییدطلبی	←	سازش‌نیافته	۰/۱۱	<۰/۰۰۱
خویشتن‌داری	←	سازش‌نیافته	۰/۳۵	۰/۱۷۵
بازداری هیجانی	←	سازش‌نیافته	۰/۱۴	<۰/۰۰۱
رهاشدگی	←	ضریب عشق	۰/۵۴	<۰/۰۰۱
گرفتار	←	ضریب عشق	۰/۲۴	۰/۶۰
تأییدطلبی	←	ضریب عشق	۰/۷۷	<۰/۰۰۱
خویشتن‌داری	←	ضریب عشق	۰/۲۰	۰/۱۱۶
بازداری هیجانی	←	ضریب عشق	۰/۸۲	<۰/۰۰۱
راهبرد انطباقی	←	ضریب عشق	۰/۲۹	<۰/۰۰۱
سازش‌نیافته	←	ضریب عشق	۰/۱۶	<۰/۰۰۱

باتوجه به نتایج به‌دست‌آمده در جدول ۳ می‌توان گفت، اثرات مستقیم ابعاد طرح‌واره‌های رهاشدگی ($\beta = 0/11$ و $p = 0/001$) و تأییدطلبی ($\beta = 0/15$ و $p = 0/001$) و بازداری هیجانی ($\beta = 0/17$ و $p = 0/001$) بر متغیر وابسته ضریب عشق معنادار است؛ ولی طرح‌واره‌های گرفتار ($\beta = -0/48$ و $p = 0/060$) و خویشتن‌داری ($\beta = 0/44$ و $p = 0/116$) بر ضریب عشق اثر معناداری ندارند؛ به‌علاوه طرح‌واره‌های رهاشدگی ($\beta = -0/20$ و $p = 0/001$) و تأییدطلبی ($\beta = -0/40$ و $p = 0/001$) و بازداری هیجانی ($\beta = -0/21$ و $p = 0/001$) بر راهبرد انطباقی تنظیم هیجان دارای اثر معناداری هستند؛ ولی طرح‌واره‌های گرفتار ($\beta = -0/19$ و $p = 0/590$) و خویشتن‌داری ($\beta = 0/20$ و $p = 0/572$) بر راهبرد انطباقی تنظیم هیجان تأثیر معنادار ندارند؛ همچنین طرح‌واره‌های رهاشدگی ($\beta = 0/28$ و $p = 0/001$) و تأییدطلبی ($\beta = 0/18$ و $p = 0/001$) و بازداری هیجانی ($\beta = 0/24$ و $p = 0/001$) بر راهبرد سازش‌نیافته تنظیم هیجان دارای اثر معناداری هستند؛ ولی طرح‌واره‌های گرفتار ($\beta = -0/67$ و $p = 0/098$) و خویشتن‌داری ($\beta = 0/55$ و $p = 0/175$) بر راهبرد سازش‌نیافته تنظیم هیجان تأثیر معناداری ندارند. نتایج جدول ۳ مشخص می‌کند، هر دو راهبرد شناختی تنظیم هیجان یعنی راهبرد انطباقی ($\beta = -0/41$ و $p = 0/001$) و راهبرد سازش‌نیافته ($\beta = 0/21$) و ($p = 0/001$) بر متغیر وابسته ضریب عشق تأثیر معناداری دارد.

جدول ۴. برآورد ضرایب استاندارد شده اثرات غیرمستقیم و اثر کل متغیرهای پیش‌بین با استفاده از آزمون بوت‌استرپ

متغیر پیش‌بین	متغیر وابسته	حدود بوت‌استرپ			اثر کل (مقدار احتمال)
		حد کمتر	حد بیشتر	اثر غیرمستقیم (مقدار احتمال)	
رهاشدگی	ضریب عشق	۰/۰۶۸	۰/۲۲	۰/۱۴ (۰/۰۴)	۰/۲۵ (۰/۰۳)
گرفتار	ضریب عشق	-۰/۳۶۲	۰/۱۴	۰/۵۰۳ (۰/۰۷۳)	-۰/۵۰۴ (۰/۰۶۵)
تأییدطلبی	ضریب عشق	۰/۱۳	۰/۳۰	۰/۲۰۷ (۰/۰۲)	۰/۳۶ (۰/۰۱)
خویشتن‌داری	ضریب عشق	-۰/۱۶	۰/۳۴	۰/۳۴ (۰/۰۷۸)	۰/۴۵ (۰/۰۷۱)
بازداری هیجانی	ضریب عشق	۰/۰۸۶	۰/۲۱۷	۰/۱۴ (۰/۰۴)	۰/۳۱ (۰/۰۱)

جدول ۴ اثرات غیرمستقیم متغیرهای پیش‌بین بر متغیر وابسته با میانجیگری راهبردهای تنظیم شناختی هیجان را با استفاده از آزمون بوت‌استرپ^۱ نشان می‌دهد. در اینجا نیز اثرات غیرمستقیم متغیرهای طرح‌واره‌های گرفتار و خویشتن‌داری بر متغیر وابسته ضریب عشق

^۱. Bootstrap

معنادار نیست و سایر اثرهای غیرمستقیم معنادار است. همچنین برای آزمون نقش میانجیگری راهبردهای شناختی تنظیم هیجان (راهبردهای انطباقی و سازش‌نیافته) در تأثیر ابعاد طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه بر ضربه عشق دانشجویان، از روش بوت‌استرپ استفاده شد. نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد، مقادیر حد کمتر و حد بیشتر به دست آمده این آزمون برای طرح‌واره‌های ره‌اشدگی و تأییدطلبی و بازداری هیجانی هر دو در دامنه مثبت است؛ بنابراین می‌توان گفت، اثرات غیرمستقیم معنادار است و راهبردهای شناختی تنظیم هیجان نقش میانجیگری دارد؛ اما مقادیر به دست آمده برای طرح‌واره‌های گرفتار و خویش‌داری در دامنه‌های مثبت و منفی قرار گرفته است و شامل صفر می‌شود؛ بنابراین اثر غیرمستقیم برای این دو طرح‌واره معنادار نیست.

۴ بحث

پژوهش حاضر با هدف تبیین مدل ساختاری برای پیش‌بینی نشانگان ضربه عشق در دانشجویان براساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با میانجیگری راهبردهای شناختی تنظیم هیجان انجام شد. شاخص‌های برازش به دست آمده نشان داد، مدل آزمون شده، مدل مطلوبی است و برازش پذیرفتنی دارد؛ براین اساس می‌توان گفت، به‌طورکلی طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه به صورت مستقیم و نیز به صورت غیرمستقیم و از طریق راهبردهای شناختی تنظیم هیجان بر نشانگان ضربه عشق در دانشجویان تأثیر می‌گذارند؛ مشخص شد، اثرات مستقیم ابعاد طرح‌واره‌های ره‌اشدگی و تأییدطلبی و بازداری هیجانی بر متغیر وابسته ضربه عشق معنادار است؛ ولی طرح‌واره‌های گرفتار و خویش‌داری بر ضربه عشق اثر معناداری ندارند. اثر مستقیم طرح‌واره ره‌اشدگی بر نشانگان ضربه عشق دانشجویان در مطالعه حاضر با پژوهش کاراتزیاس و همکاران (۵) همسو و با پژوهش عراقی و همکاران (۲۴) ناهمسوست. در تبیین این یافته باید گفت، دانشجویان دارای طرح‌واره ره‌اشدگی/بی‌ثباتی فعال، معتقد هستند که ارتباط و روابط آن‌ها با افراد مهم در زندگی شان ثبات و پایداری ندارد و طرد می‌شوند. این الگوی ناکارآمد هیجانی و شناختی زیربنا و ریشه اختلالات روان‌شناختی متعددی همچون افسردگی و اضطراب و سایر نشانگان ضربه عشقی خواهد بود. از این لحاظ، به نظر می‌رسد با افزایش میزان ره‌اشدگی/بی‌ثباتی، شدت نشانگان ضربه عشقی افزایش یابد.

همچنین مشخص شد، طرح‌واره تأییدطلبی بر نشانگان ضربه عشق دانشجویان تأثیر مستقیم و معنادار دارد. در تبیین یافته می‌توان گفت، افراد با طرح‌واره تأییدطلبی زمانی که از سوی طرف مقابل و فردی که با او وارد رابطه عاطفی شده‌اند، از جنبه‌های اجتماعی، اقتصادی، ظاهری و دیگر جنبه‌ها، انتقاد دریافت می‌کنند و درواقع تأیید نمی‌شوند، عزت‌نفس خود را در رابطه از دست می‌دهند و با میل به افسردگی، به رابطه عاطفی خود با جنس مخالف آسیب می‌زنند؛ در نتیجه شکست عشقی را با شدت و عمق بیشتری تجربه می‌کنند. یافته دیگر آن بود که طرح‌واره بازداری هیجانی به‌طور مستقیم بر ضربه عشقی دختران و پسران تأثیر دارد و این یافته با پژوهش عراقی و همکاران (۲۴) همسو است. افرادی که احساسات یا هیجان خود را نشان نمی‌دهند، در مواجهه با تجربه‌های منفی مانند شکست عشقی، عملکرد موفقی

ندارند و بدین شکل، شکست عشقی و عواطف منفی یا مشکلات روان‌شناختی بیشتری را تجربه می‌کنند (۲۵).

همین‌طور نشان داده شد، طرح‌واره‌های خویش‌داری/انضباط ناکافی و گرفتار/خود تحول‌نیافته بر نشانگان ضربه عشق دانشجویان تأثیر مستقیم معناداری ندارند که با پژوهش‌های پیشین (۴، ۲۵) ناهمسوست. افراد با طرح‌واره خویش‌داری/انضباط ناکافی، دارای خویش‌داری ضعیفی هستند، توانایی به‌تعمیق‌انداختن نیازهای لحظه‌ای و آنی خود را ندارند و ممکن است تحمل ناکامی برای آن‌ها بسیار دشوار باشد. همچنین افراد با طرح‌واره گرفتار/خود تحول‌نیافته نزدیکی و صمیمیت و درگیری هیجانی مفراطی با یکی یا چند نفر از افراد مهم زندگی خود دارند که درنهایت این امر باعث می‌شود نتوانند هویت خود را شکل دهند؛ بنابراین عنوان شد، این طرح‌واره‌ها بتوانند نشانگان ضربه عشق را در دانشجویان پیش‌بینی کنند (۱۹) که در مطالعه حاضر این رابطه رد شد. تفاوت در ویژگی‌های نمونه و ابزارهای سنجش و روش پژوهش می‌تواند از دلایل احتمالی تبیین‌کننده ناهمسویی در یافته‌ها باشد؛ لذا در این رابطه نیاز به بررسی بیشتر در مطالعات بعدی است.

نتایج نشان داد که طرح‌واره‌های ره‌اشدگی و تأییدطلبی و بازداری هیجانی بر راهبردهای انطباقی و سازش‌نیافته تنظیم شناختی هیجان اثر معناداری دارند. این یافته با پژوهش نیکول و همکاران مبنی بر تأثیر طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه بر تنظیم هیجانی نوجوانان (۲۶) و پژوهش سالگو و همکاران مبنی بر رابطه بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با تنظیم هیجانی (۲۷)، همسو است. این یافته را می‌توان این‌گونه تبیین کرد که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، از متغیرهای دخیل در مشکلات تنظیم هیجانی هستند. درواقع طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، به‌منزله یک ویژگی فردی می‌توانند راه‌انداز یا تشدیدکننده اختلالات هیجانی مانند افسردگی باشند و افراد با طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه قادر به مدیریت هیجان‌ات خود نیستند؛ بنابراین عامل طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با شدت دادن به هیجان‌ات منفی و زمینه‌چینی برای اختلالات هیجانی در افراد می‌تواند احتمال ضربه عشق را افزایش دهد. همچنین نتایج مشخص کرد، طرح‌واره‌های خویش‌داری/انضباط ناکافی و گرفتار/خود تحول‌نیافته بر راهبرد انطباقی و سازش‌نیافته تنظیم شناختی هیجان دانشجویان تأثیر مستقیم معناداری ندارند که با پژوهش‌های پیشین (۲۷) ناهمسوست. تفاوت در ویژگی‌های نمونه و ابزارهای سنجش و روش پژوهش می‌تواند از دلایل تبیین‌کننده ناهمسویی در یافته‌ها باشد؛ لذا در این رابطه نیاز به بررسی بیشتر در مطالعات بعدی است.

نتایج به دست آمده نشان داد، هر دو راهبرد شناختی تنظیم هیجان یعنی راهبرد انطباقی و راهبرد سازش‌نیافته بر متغیر وابسته ضربه عشق تأثیر معناداری دارد. این یافته با نتایج مطالعات آسایش و همکاران (۳) و صداقت و همکاران (۸) همسو است. این یافته را می‌توان این‌گونه تبیین کرد که افرادی با راهبردهای ناسازگاران تنظیم شناختی هیجان درمقایسه با سایر افراد در مواجهه با مشکلات عاطفی بیشتر آسیب می‌بینند و افرادی که راهبردهای مثبت و سازگارانه به‌کار می‌برند، آسیب کمتری را تجربه می‌کنند. همچنین راهبردهای غیرانطباقی تنظیم

عشقی بررسی کرد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آتی به بررسی نقش دیگر طرح‌واره‌های مهم بپردازند.

۵ نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر نشان داد، طرح‌واره‌های رهاشدگی و تأییدطلبی و بازداری هیجانی و نیز راهبردهای تنظیم شناختی هیجان تأثیر معنادار و مهمی در شکست عشقی دانشجویان دارند؛ بنابراین در طراحی مداخلات و برنامه‌های درمانی یا در برگزاری دوره‌های درمانی برای افراد با تجربه شکست عشقی، باید به نقش این متغیرها توجه شود.

۶ تشکر و قدردانی

بدین وسیله نویسندگان مقاله از همه مشارکت‌کنندگان در انجام پژوهش، تشکر و قدردانی می‌کنند.

۷ بیانیها

تأییدیه اخلاقی و رضایت‌نامه از شرکت‌کنندگان

در این پژوهش تمامی مسائل اخلاقی از جمله سلامت و ایمنی شرکت‌کنندگان، حریم خصوصی و رازداری اطلاعات شرکت‌کنندگان و مختار بودن آن‌ها برای حضور یا خروج از مطالعه رعایت شد.

رضایت برای انتشار

این امر غیرقابل اجرا است.

دردسترس بودن داده‌ها و مواد

نویسندگان مقاله به داده‌های پژوهش دسترسی دارند.

تضاد منافع

هیچ‌گونه تضاد منافی بین نویسندگان مقاله وجود ندارد.

منابع مالی

تأمین منابع مالی این پژوهش از هزینه‌های شخصی نویسندگان بوده و از سوی هیچ نهادی حمایت مالی نشده است.

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان در انجام و گزارش پژوهش سهم یکسان و برابری داشتند.

شناختی هیجان را متغیر پیش‌بین ناسازگارهای روان‌شناختی در نوجوانان می‌دانند (۲۸). از آنجاکه راهبردهای سازش‌نایافته همواره با این‌گونه اختلالات حضور دارند، می‌توان تأثیر راهبردهای منفی بر نشانگان ضربه عشق دانشجویان را از این طریق تبیین کرد.

نتایج مشخص کرد که اثرات غیرمستقیم طرح‌واره‌های رهاشدگی و تأییدطلبی و بازداری هیجانی مثبت و معنادار است و راهبردهای شناختی تنظیم هیجان در تأثیر طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه بر ضربه عشق دانشجویان نقش میانجیگری دارد؛ اما مقادیر به‌دست‌آمده برای طرح‌واره‌های گرفتار و خویش‌داری نشان داد، اثر غیرمستقیم برای این دو طرح‌واره معنادار نیست. این یافته بدین معنا است که طرح‌واره‌های رهاشدگی و تأییدطلبی و بازداری هیجانی نه تنها به‌صورت مستقیم بر ضربه عشق تأثیر می‌گذارند، بلکه به‌طور غیرمستقیم و از طریق راهبردهای شناختی تنظیم هیجان تأثیر خود را بر ضربه عشق تشدید می‌کنند. این یافته با نتایج مک‌درموت (۲۵) و زاده-محمدی و کردستانی اصلانی (۲۹) و مالیک و همکاران (۳۰) همسوست. به‌نظر می‌رسد طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه نیز در بدکارکردی تنظیم هیجان، نقش درخور توجهی دارند؛ زیرا این طرح‌واره‌ها فرصت را برای استفاده از راهبردهای ناسازگارانه تنظیم هیجان فراهم می‌کنند. در این راستا مشخص شد، بین راهبرد مقابله‌ای اجتناب و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه رابطه معنادار وجود دارد؛ زیرا استفاده فزاینده طرح‌واره‌های ناسازگار باعث کاهش به‌کارگیری راهبردهای اثربخش تنظیم هیجانی می‌شود و با کاهش کاربرد طرح‌واره‌ها، به‌کارگیری راهبردهای مناسب تنظیم هیجانی افزایش می‌یابد (۲۹).

جامعه پژوهشی حاضر محدود به دانشجویان ۱۹ تا ۴۰ سال شهر تهران بود؛ لذا برای افزایش میزان تعمیم‌پذیری نتایج مطالعه حاضر پیشنهاد می‌شود دیگر پژوهشگران نقش هریک از متغیرهای این پژوهش را در افراد با ویژگی‌های جمعیت‌شناختی متفاوت (از نظر سن و جنس و محل سکونت) مطالعه کنند. همچنین پژوهش حاضر تنها نقش پنج نوع از انواع هیجده‌گانه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه را در شکست

References

1. Rosse RB. The love trauma syndrome: free yourself from the pain of a broken heart. Cambridge, MA: Da Capo Press; 2007, pp:36-7.
2. Jacob GA, Arntz A. Schema therapy for personality disorders—a review. *International Journal of Cognitive Therapy*. 2013;6(2):171-85. <https://doi.org/10.1521/ijct.2013.6.2.171>
3. Asayesh MH, Qazinejad N, Bahonar F. Explanation of the emotional reactions of girls with love trauma syndrome: a qualitative study. *The Women and Families Cultural-Educational*. 2021;15(53):125-54. [Persian] https://cwfs.ihu.ac.ir/article_206019_1ce5e255b8d699deb184f07a33698fb7.pdf
4. Eken E. The role of early maladaptive schemas on romantic relationships: a review study. *PEOPLE: International Journal of Social Sciences*. 2017;3(3):108-23. <https://doi.org/10.20319/pijss.2017.33.108123>
5. Karatzias T, Jowett S, Begley A, Deas S. Early maladaptive schemas in adult survivors of interpersonal trauma: foundations for a cognitive theory of psychopathology. *Eur J Psychotraumatol*. 2016;7:30713. <https://doi.org/10.3402/ejpt.v7.30713>
6. Taylor PM, Uchida Y. Awe or horror: differentiating two emotional responses to schema incongruence. *Cogn Emot*. 2019;33(8):1548-61. <https://doi.org/10.1080/02699931.2019.1578194>
7. Seligman MEP, Schulman P, Tryon AM. Group prevention of depression and anxiety symptoms. *Behav Res Ther*. 2007;45(6):1111-26. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2006.09.010>
8. Sdaghat F, Rafiipour A, Samavi A. Moghayese noshkhar fekri dar daneshjouyan ba va bedoun neshanegan zarbe eshgh shar Bandar Abbas [Comprison of rumination in students with and without hit love syndrome in Bandar Abbas city]. *New Advance in Behavioral Science*. 2016;1(3):75-81. [Persian] <http://ijndibs.com/article-1-42-fa.pdf>

9. Kennedy C, Deane FP, Chan AYC. Intolerance of uncertainty and psychological symptoms among people with a missing loved one: emotion regulation difficulties and psychological inflexibility as mediators. *Journal of Contextual Behavioral Science*. 2021;21:48–56. <https://doi.org/10.1016/j.jcbs.2021.05.006>
10. Fagundes CP. Implicit negative evaluations about ex-partner predicts break-up adjustment: the brighter side of dark cognitions. *Cogn Emot*. 2011;25(1):164–73. <https://doi.org/10.1080/09602011003683976>
11. Tashiro T, Frazier P. "I'll never be in a relationship like that again": personal growth following romantic relationship breakups. *Personal Relationships*. 2003;10(1):113–28. <https://doi.org/10.1111/1475-6811.00039>
12. Schneier FR. Social anxiety disorder. *BMJ*. 2003;327(7414):515–6. <https://doi.org/10.1136/bmj.327.7414.515>
13. Shabani Khadiv A, Ahmadiyan H. Studying the relationship between of basic psychological needs satisfaction and the emotional regulation disorder with the mediation of early maladaptive schemas at Bu–AliSina university students. *Knowledge & Research in Applied Psychology*. 2019;20(1):101–11. [Persian] <https://doi.org/10.30486/jsrp.2019.663548>
14. Shimek C, Bello R. Coping with break-ups: rebound relationships and gender socialization. *Social Sciences*. 2014;3(1):24–43. <https://doi.org/10.3390/socsci3010024>
15. Kweon SH, Lee S. A study on empathy, credibility, and political attitude in social media: focused on the relationship between empathetic intention and the motivation of belonging on intended pro-social and political behavior. *Advances in Journalism and Communication*. 2013;1(3):26–40. <http://dx.doi.org/10.4236/ajc.2013.13004>
16. Habibi A, Adanvar M. Structural equation modeling and factor analysis (practical training of LISREL software). Tehran: Iranian Students Booking Agency; 2017, pp:113. [Persian]
17. Garnefski N, Kraaij V. Cognitive emotion regulation questionnaire – development of a short 18–item version (CERQ–short). *Personality and Individual Differences*. 2006;41(6):1045–53. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2006.04.010>
18. Besharat MA, Bazzazian S. Psychometri properties of the cognitive emotion regulation questionnaire in a sample of Iranian population. *Advances in Nursing & Midwifery*. 2015;24(84):61–70. [Persian] <https://journals.sbmu.ac.ir/en-jnm/article/view/7360/8114>
19. Young JE. Young schema questionnaire–short form [Internet]. 2018 [cited 2023 Sep 10]. Available from: <https://doi.org/10.1037/t12644-000>
20. Schmidt NB, Joiner TE, Young JE, Telch MJ. The schema questionnaire: investigation of psychometric properties and the hierarchical structure of a measure of maladaptive schemas. *Cogn Ther Res*. 1995;19(3):295–321. <https://doi.org/10.1007/BF02230402>
21. Ghahari S, Viesy F, Kavand H, Yeke Fallah M, Zandifar H, Farrokhi N, et al. Psychometric properties of early maladaptive schemas questionnaire short form–75 items (YSQ–SF). *Nurse and Physician Within War*. 2020;8(27):31–40. [Persian] <http://npwj.m.ajaums.ac.ir/article-1-800-en.pdf>
22. Dehghani M, Atef–Vahid MK, Gharraee B. Efficacy of short–term anxiety–regulating psychotherapy on love trauma syndrome. *Iran J Psychiatry Behav Sci*. 2011;5(2):18–25.
23. Hu L, Bentler PM. Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*. 1999;6(1):1–55. <https://doi.org/10.1080/10705519909540118>
24. Araghi L, Shafiabadi A, Delavar A, Mardani Rad M. Developing a structural model of love failure based on personality traits, attachment style, early maladaptive schemas, parenting patterns and perceived social support factors. *Clinical Psychology Studies*. 2020;10(40):47–75. [Persian] <https://doi.org/10.22054/jcps.2021.54367.2411>
25. McDermott N. Early maladaptive schemas, attachment, negative affect and relationship satisfactionrelationship satisfactio [thesis in M.A.] [Internet]. [Glassboro, US]: Rowan University; 2008. Available from: <https://rdw.rowan.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1730&context=etd>
26. Nicol A, Kavanagh PS, Murray K, Mak AS. Emotion regulation as a mediator between early maladaptive schemas and non-suicidal self-injury in youth. *Journal of Behavioral and Cognitive Therapy*. 2022;32(3):161–70. <https://doi.org/10.1016/j.jbct.2022.05.001>
27. Salgó E, Bajzát B, Unoka Z. Schema modes and their associations with emotion regulation, mindfulness, and self-compassion among patients with personality disorders. *Borderline Personal Disord Emot Dysregul*. 2021;8(1):19. <https://doi.org/10.1186/s40479-021-00160-y>
28. Garnefski N, Kraaij V. Relationships between cognitive emotion regulation strategies and depressive symptoms: a comparative study of five specific samples. *Personality and Individual Differences*. 2006;40(8):1659–69. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2005.12.009>
29. Zade–Mohammadi A, Kordestanchi Aslani H. The mediating role of cognitive emotion regulation in the relationship of early maladaptive schemas with spouse abuse. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 2021;26(4):502–23. [Persian] <http://dx.doi.org/10.32598/ijpcp.26.4.3217.1>
30. Malik S, Wells A, Wittkowski A. Emotion regulation as a mediator in the relationship between attachment and depressive symptomatology: a systematic review. *J Affect Disord*. 2015;172:428–44. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2014.10.007>